

Inleiding

Men kan er lang of kort over discussiëren, er is maar één soort 'slimheid' die loont. Alle andere soorten slimme misdaad blijken op de duur luchtkastelen te zijn. Evenwel laten alle doortrapte beroepscriminelen de enige 'slimheid' die echt loont liggen, en waarom?

Waarom slijten de meeste misdadigers hun leven gedesilluseerd achter dikke tralies in vunzige cellen? Wat bezield hen en wat ging er fout? In het hiernavolgende waar gebeurde verhaal uit een ver verleden, zal blijken wélke de enige echt lonende 'slimheid' is. Deze geschiedenis speelde zich af in de Levant, in het Midden-Oosten. Aan deze geschiedenis kunnen wij tevens zien dat er sindsdien

niets of weinig is veranderd. Wanneer wij het wereld- en of streeknieuws lezen merk je nauwelijks verschil. Het enige verschil dat er zou zijn zal daarin bestaan, dat de huidige misdaad meer geperfectioneerd is vanwege de hightech. Hoe dan ook, de misdaad was er reeds in de oudste culturen op aarde, en het ziet er naar uit dat de misdaad zich niet meer weg laat denken. Althans zo kijken wij normaliter tegen het wereldgebeuren aan. Er is echter hoop, hoop op een betere wereld, maar daarover later meer. De zogeheten 'strijd tegen het terrorisme' en de oorlog tegen de landen die men tot de 'as van het kwaad' rekent, tonen dat de misdaad of het kwaad ook nu nog welig tiert. En zij die het hardst deze strijd voeren en ertoe oproepen, blijken soms zelf de verborgen bron ervan te zijn. De mensheid wordt om de tuin geleid, meestal vanwege slechte motieven.

Ongeveer vierduizend jaar geleden leefde er in de omgeving van Syrië (Paddan Aram) een herdersvorst, zijn naam was Laban. De man had beedschone dochters en ook zonen. Laban was een herder en heel zijn gezin werd in het bedrijf betrokken, wat in feite heel normaal is. Wat niet normaal is, is dat een vader zijn kinderen exploiteert. Als herder of herderin leef je dicht bij de natuur, onder de open hemel, in weer en wind, hitte en koude. Je kent je beesten en je beesten kennen jou. Je

trotseert soms grote gevaren, waarbij je eigen leven in het geding is. Er kunnen wilde dieren naar de kudde komen om een lekker hapje te roven. Je bent als herder/herderin gebonden aan je kudde, en de kudde is aan jou gebonden. Je kudde is afhankelijk van jouw goede zorgen.

Wie een herder of herderin met een grote kudde dieren gadeslaat, zal niet vermoeden dat er achter deze vredige aanblik ook nog eens een bron van misdaad en terreur kan schuilen. Dat was bij Laban immers het geval. Hij was een herdersvorst die zijn kinderen en knechten in dienst had en hen

exploiteerde, dat wil zeggen, hun arbeid en inspanningen niet of nauwelijks beloonde. Hij liet hen het vuile werk doen en streek zelf de winst zoveel mogelijk op. Hij was voor zijn kinderen, althans voor zijn dochters, een inhalige en parasiterende werkgever. Hij zag zijn dochters als rijke bron van inkomsten en verkocht hen aan Jakob voor 14 lange jaren arbeid, hoewel die jaren voor Jakob voorbijvlogen! Dus niet alleen zijn eigen kinderen, maar ook zijn naaste familie en kennissen werden het slachtoffer. De liefde tot bezitsvorming had Laban te pakken, waardoor zelfs de natuurlijke ouderliefde werd begraven.

Grotere veeboeren bezaten niet alleen schapen, maar ook geiten, ezels, koeien, kamelen, etc. Het vee moest kunnen grazen, en weiden waren schaars, zodat een herder soms meerdere dagen van huis af was. Gewapend met een slinger en tas met steentjes, en ook met een knots, trok de herder erop uit met zijn kudde. Het was een rustig, maar wel vrij hard bestaan.

Jakob's vlucht en Labans ontvangst

Op zekere dag kwam er een berooid familielid naar Laban toe. Het was Jakob die vluchtte voor zijn broer Ezau. Jakob had zich neergezet bij een waterput en was in gesprek gegaan met herders die aldaar hun vee van water wilden voorzien. Jakob vroeg hun of zij Laban kenden. Inderdaad, zij kenden Laban en zeiden dat zo meteen diens dochter

Rachel eraan zou komen om de kudde van haar vader te laten drinken. Jakob zat daar, berooid en beroofd van al zijn bezittingen. Het was een lange reis geweest. Hij hoopte dat hij spoedig zijn familie zou ontmoeten. Als door een hogere Hand geleid was hij op de juiste plaats aangekomen. En jawel, dáár kwam Rachel aan. Voor het eerst stond hij oog in oog met zijn nicht, wat later zijn vrouw zou worden. Hij kuste haar en vertelde haar wie hij was. Rachel verrichtte min of meer slavinnenwerk voor haar vader. Zij had geen andere keus. Nadat de kudde van water was voorzien vertrok Rachel weer naar haar vaderlijk tehuis en vertelde Laban dat zij Jakob had ontmoet bij de waterput.

Laban deed heel uitbundig en liet Jakob halen en gaf hem een heel warm welkom. Als een spin aan de zijkant van z'n web loerde Laban of er een willekeurig object in zijn web zou vliegen, zodat hij dit kon inkapselen. Momenteel scheen het geluk in zijn voordeel te werken. Jakob, een neef van hem, was zijn nieuwste prooi. Met open armen bood Laban Jakob onderdak aan. In zijn argeloosheid dacht Jakob er niet aan dat zijn oom met hem een stukje toneelspel opvoerde, om hem erin te laten lopen. Vol vertrouwen stortte Jakob zijn hart uit voor zijn oom, wat hij achteraf gezien nooit had moeten doen, zie Genesis 29:13. Nu ja, wat doe je als je op de vlucht bent voor je eigen broer, en dat alsdan je eigen familie je met open armen verwelkomt? Dan ga je er vol vertrouwen van uit dat ze je willen helpen, zonder meer, en dan vertel je ook ronduit het hoe en waarom je op de vlucht bent.

Jakob geeft de schapen van Rachel water

Laban lachte in z'n vuistje. Iemand die zijn thuis en vaderland heeft

moeten verlaten om veiligheidsredenen en niet terug kan keren, was voor Laban een willige prooi. Laban was slim, hij liet Jakob eerst een tijdje op verhaal komen en gaf hem gratis kost en inwoning. Op die manier kon hij zijn neef gemakkelijker inpalmen en aan zich verbinden. Jakob was oprecht en wilde niet op Labans portemonnee teren. Hij begon de herders en herderinnen te assisteren. Dat ging uitermate goed, want

Jakob ontmoet Rachel bij de waterput

Jakob was een heel bekwaam herder van huis uit, sterk en vakkundig. Laban bedacht een methode om Jakob zo voordelig mogelijk voor langere tijd aan zich te koppelen. Voor wat hoort wat, en Jakob zou het nooit pikken om zijn leven lang voor nop voor Laban te werken. Dat zou al te driest zijn. Laban had wel gemerkt dat Jakob een oogje had op zijn jongste dochter Rachel. Wat zeg ik, een oogje? Nee, Jakob was smoor verliefd op Rachel. Die mogelijkheid greep Laban met beide handen aan om Jakob voor zijn verliefdheid duur te laten betalen. De afspraak werd gemaakt dat Jakob Rachel zou krijgen door er 7 jaren dienstwerk voor te verrichten. Jakob kon immers geen bruidsschat betalen aan Laban. Welnu, in deze vorm van werk met gesloten beurzen, vond Laban de geniale oplossing. Jakob stemde erin toe, maar werd door Laban daarenboven ook nog eens bedrogen. Toen de bruiloft werd gevierd, werd 's avonds niet Rachel, maar Lea aan Jakob ter vrouw gegeven.

Argeloos is Jakob er ingelopen. Zie wat het Boek des Oprechten ons erover verteld, hoofdstuk 31:6 vv:

6. *Alle mensen op het feest wisten wat Laban Jakob had aangedaan, maar zij vertelden het Jakob niet.*
7. *Ook alle burens kwamen die nacht tot Jakobs huis, en zij aten en dronken en verheugden zich, en speelden voor Lea op tamboerijnen en andere muziekinstrumenten, en zij zongen voor Jakob: Helea, Helea.*
8. *Jakob hoorde hun woorden doch begreep hun betekenis niet, maar hij dacht dat dit de gewoonte in dit land was.*

9. De burens spraken deze woorden voor Jakob gedurende de nacht, en Laban had die nacht alle lichten van het huis gedooft. Toen het daglicht gloorde zag Jakob dat het Lea was die aan zijn borst lag. Jakob zei: Zie, nu weet ik wat de burens vannacht zongen, Hé Lea en ik begreep het niet.

11. Jakob riep Laban en zei tegen hem: Wat is dit dat u mij hebt aangedaan? Ik diende u toch zeker voor Rachel en waarom bedroog u mij en gaf u mij Lea?

12. Laban antwoordde hem: Men doet dat niet bij ons, om de jongste nog voor de oudste weg te geven. Daarom indien u haar zus op dezelfde voorwaarden wilt nemen, neem haar tot u voor uw diensten aan mij gedurende nog eens zeven jaren.

Jakob beklagde zich tegenover Laban dat hij zich zwaar beetgenomen voelde. Nee, zei Laban, dat is onze streekgewoonte, om eerst de oudste dochter uit te huwelijken en daarna de jongste. Laban wist dat Jakob kost-wat-kost Rachel wilde hebben, en dat hij daarmee nog 7 jaar van Jakob kon eisen. De overeenkomst was spoedig gemaakt, Jakob besloot nogmaals 7 jaar Laban te dienen voor Rachel. Hij kon Rachel wel direct als vrouw krijgen, maar moest dan wel 7 jaar erna voor haar dienstwerk verrichten. Jakob stemde erin toe en die 7 jaren waren in zijn ogen als 7 dagen, doordat hij Rachel liefhad. Met haar deelde hij zijn lot, want ook Rachel werd door haar vader uitgebuit.

Laban begroet Jakob

Eenmaal, toen de 14 dienstjaren om waren, moest Laban wel met een ander voorstel voor de dag komen om Jakob aan zich te binden. Contractueel was Jakob weer vrij man. Na enige onderhandelingen werd een nieuwe overeenkomst bereikt. Jakob zou alle gestreepte en gevlekte nieuwelingen van de kudde als loon ontvangen. Die som was voor Laban niet moeilijk te maken, want de gevlekte en gestreepte

nieuwelingen die geboren werden, waren altijd ver in de minderheid. Wij zien dat Laban het roer van zijn bedrijf stevig in handen hield en er weinig of geen ruimte was om te laveren. O wee, wanneer een werknemer groter zou worden dan de werkgever. Laban dulde geen concurrentie, noch overheersing. Jakob was een echte vakman, met daarbij dat hij voorlichting ontving van Hogerhand hoe te handelen, zodat al spoedig het voordeel hem toeviel. Bij Laban was dit een doorn in het oog. Hij begreep er helemaal niets meer van en vroeg zich af hoe dát nu kon plaatsvinden, en hoe hij hierin verandering kon aanbrengen. Hij verbrak simpelweg het contract en hield zich niet aan de gemaakte afspraken. Hij wilde zich niet langer binden aan zijn woord. Jakob mocht niet méér per jaar aan inkomsten krijgen dan hij. Laban was en bleef baas, en dat wilde hij blijven. Zijn schoonzoon/werknemer mocht in geen geval boven hem uitgroeien.

Op de grote stille heide, dwaalt een herder...

In de nacht als iedereen sliep droomde Jakob over zijn kudde. Hij zag in de droom dat de bokken de schapen besprongen. Een boodschapper van Jahweh zei tegen hem in de droom: 'Jakob, je moet het zo en zo doen, dan vallen de meeste vroegelingen jou toe'. Op die manier kon Jakob op legale wijze naar zich toehalen wat Laban hem tekort deed en wat hem

rechtens toekwam. Laban liet Jakob voor een hongerloon werken en wilde niet vrijwillig geven wat Jakob toekwam. Jakob werd door Hogerhand voorgelicht hoe hij een tegen-actie in gang moest zetten. Genesis 30:37-42. Hij moest stokjes maken en gestreept afschillen en in de drinkbakken leggen van het vee dat dekruij was. Met groot succes volgde Jakob de raad op, zodat zijn kudden al maar groeide en groeide, terwijl Laban het nakijken had en weinig aanwinst verkreeg. Dit is de enige vorm van 'slimheid' die echt loont en beloond wordt door Hogerhand!

Laban deed net of hij nog steeds baas was over het vee dat Jakob verworven had. Het overheersen en baasje spelen, het intrekken van gedane toezeggingen en het breken van gemaakte afspraken, daarin was Laban gewiekst en slim/slecht. Tot wel 10 maal toe veranderde hij het loon van Jakob! Wat hem het voordeligste voorkwam deed hij. Jakob moest goed op zijn hoede zijn, want als het erop aankwam eiste Laban álles van Jakob voor zich op. Laban zou met een strak gezicht Jakob leeg weg hebben gezonden, zonder te blikken of te blozen. Laban was bezeten van bezit, van geld en goed, waarvoor hij zelfs over lijken zou gaan, indien nodig. Ja, Jakob had zijn schoonvader in de afgelopen 20 jaar goed leren kennen, wat blijkt uit de woorden van hem tegen Laban, zie Genesis 31:

36 Toen ontstak Jakob, en twistte met Laban; en Jakob antwoordde en zeide tot Laban: Wat is mijn overtreding, wat is mijn zonde, dat gij mij zo hittiglijk hebt nagejaagd?

37 Als gij al mijn huisraad betast hebt, wat hebt gij gevonden van al het huisraad uws huizes! Leg het hier voor mijn broederen en uw broederen, en laat hen richten tussen ons beiden.

38 Deze twintig jaren ben ik bij u geweest; uw oaien en uw geiten hebben niet misdragen, en de rammen uwer kudde heb ik niet gegeten.

39 Het verscheurde heb ik tot u niet gebracht; ik heb het geboet; gij hebt het van mijn hand geeist, het ware des daags gestolen, of des nachts gestolen.

40 Ik ben geweest, dat mij bij dag de hitte verteerde, en bij nacht de vorst, en dat mijn slaap van mijn ogen week.

41 Ik ben nu twintig jaren in uw huis geweest; ik heb u veertien jaren gediend om uw beide dochteren, en zes jaren om uw kudde; en gij hebt mijn loon tien malen veranderd.

42 Ten ware de God van mijn vader, de God van Abraham, en de Vreze van Izak, bij mij geweest was, zekerlijk, gij zoudt mij nu ledig weggezonden hebben! God heeft mijn ellende, en den arbeid mijner handen aangezien, en heeft u gisteren nacht bestraft.

Jakob vond het welletjes en hield het voor gezien. Hij wilde naar zijn ouderlijk tehuis terug. Weg uit de leefwereld van ongeremde hebzucht en overheersing. Hij riep zijn vrouwen en vertelde hen zijn verlangen, zie Genesis 31:

4 Toen zond Jakob heen, en riep Rachel en Lea, op het veld tot zijn kudde;

5 En hij zeide tot haar: Ik zie het aangezicht uws vaders, dat het jegens mij niet is als gisteren en eergisteren; doch de God mijns vaders is bij mij geweest.

6 En gijlieden weet, dat ik met al mijn macht uw vader gediend heb.

7 Maar uw vader heeft bedriegelijk met mij gehandeld, en heeft mijn loon tien malen veranderd; doch God heeft hem niet toegelaten, om mij kwaad te doen.

8 Wanneer hij aldus zeide: De gespikkelde zullen uw loon zijn, zo lammerden al de kudden gespikkelde; en wanneer hij alzo zeide: De gesprenkelde zullen uw loon zijn, zo lammerden al de kudden gesprenkelde.

9 Alzo heeft God uw vader het vee ontrukt, en aan mij gegeven.

10 En het geschiedde ten tijde, als de kudde hittig werd, dat ik mijn ogen ophief, en ik zag in den droom; en ziet, de bokken, die de kudden beklommen, waren gesprenkeld, gespikkeld, en hagelvlakkig.

11 En de Engel Gods zeide tot mij in den droom: Jakob! En ik zeide: Zie, hier ben ik!

12 En Hij zeide: Hef toch uw ogen op, en zie! alle bokken, die de kudde beklommen, zijn gesprenkeld, gespikkeld, en hagelvlakkig; want Ik heb gezien alles, wat Laban u doet.

13 Ik ben die God van Beth-el, alwaar gij het opgerichte teken gezalfd hebt, waar gij Mij een gelofte beloofd hebt; nu, maak u op, vertrek uit dit land, en keer weder in het land uwer maagschap.

14 Toen antwoordden Rachel en Lea, en zeiden tot hem: Is er nog voor ons een deel of erfenis, in het huis onzes vaders?

15 Zijn wij niet vreemden van hem geacht? Want hij heeft ons verkocht, en hij heeft ook steeds ons geld verteerd.

16 Want al de rijkdom, welke God onzen vader heeft ontrukt, die is onze, en van onze zonen; nu dan, doe alles, wat God tot u gezegd heeft.

Jakob met Rachel

Beide dochters van Laban stemden ermee in te vertrekken, en wat zij over hun vader te zeggen hadden was niet erg fraai. Jakob vertrok. Hij had de les van zelfverloochening moeten leren in een harde leerschool. Hij wist van een Bethel, de plaats waar de Almachtige Zich aan hem openbaarde. Daar ontving hij een hemelse zegen, zie Genesis 28:

13 En ziet, de HEERE stond op dezelve en zeide: Ik ben de HEERE, de God van uw vader Abraham, en de God van Izak; dit land, waarop gij ligt te slapen, zal Ik aan u geven, en aan uw zaad.

14 En uw zaad zal wezen als het stof der aarde, en gij zult uitbreken in menigte, westwaarts en oostwaarts, en noordwaarts en zuidwaarts; en in u, en in uw zaad zullen alle geslachten des aardbodems gezegend worden.

15 En zie, Ik ben met u, en Ik zal u behoeden overal, waarheen gij trekken zult, en Ik zal u wederbrengen in dit land; want Ik zal u niet verlaten, totdat Ik zal gedaan hebben, hetgeen Ik tot u gesproken heb.

Jakobs droom te Bethel

Jakob beloofde daarop een gelofte, zie Genesis 28:

20 En Jakob beloofde een gelofte, zeggende: Wanneer God met mij geweest zal zijn, en mij behoed zal hebben op dezen weg, dien ik reize, en mij gegeven zal hebben brood om te eten, en klederen om aan te trekken;

21 En ik ten huize mijns vaders in vrede zal wedergekeerd zijn; zo zal de HEERE mij tot een God zijn!

22 En deze steen, dien ik tot een opgericht teken gezet heb, zal een huis Gods wezen, en van alles, wat Gij mij geven zult, zal ik U voorzeker de tienden geven!

Jakob stelde hier nog voorwaarden, waaruit we zien dat zelfovergave niet vanzelf gaat. Eenmaal bij Laban kreeg hij ongewild een vrouw opgedrongen, waarvan hij niet echt hield. Lea had er zelfs mee ingestemd. Ongezocht werd Jakob later erdoor in een onverkwikkelijke situatie gemanouvreerd, doordat Lea wél kinderen kreeg en Rachel

Laban in gesprek met Rachel

aanvankelijk niet. Rachel was jaloers en afgunstig. Zij wierp Jakob zelfs beschuldigingen voor de voeten. En dan ook nog eens twee slavinnen erbij, en Jakob had geen enkele rust meer in zijn harem-tentenkamp!

Daarna kreeg hij met Laban de discussie over zijn loon, dat hij het afschot van de kudde wel mocht nemen, de gevlekte en gespikkelde onder het vee. De witte en egale

beesten bleven van Laban, die echter wel door Jakob moesten worden geweid. Jakobs eigen kudde graasde ongeveer op drie dagen afstand van Labans kudde. Voor een buitenstaander lijkt het erop dat Jakob het brein was achter diens firma, die men de naam zou kunnen geven van 'list-en-bedrog'. Schijn bedriegt, daar Jakob immers van Hogerhand instructies ontving hoe hij moest handelen tijdens de bronstijd. Jakob schijnt hier reeds een man van 80 jaren te zijn geweest.

In Hosea 12:13 lezen wij dat Jakob slaafde om een vrouw. Hij was als knecht niet meer dan een slaaf van Laban. Wanneer er een beest uit de kudde stierf, moest Jakob als verantwoordelijk persoon de schade lijden, ook al had hij geen enkele schuld eraan. Het was voor Laban niet te verteren dat hij voor zijn eigen ogen zag gebeuren dat Jakobs kudden meer groeide dan de zijne. Dan ontstaat er een kritieke spanning, waar partijen elkaar niets meer toe willen geven. Voor Jakob was het gesjoemel van Laban het 'einde van het verhaal'. Voor Laban was het erop of eronder. Vandaar dat zijn gezicht verviel. Jakob kneep hem stilletjes er tussenuit. Laban haalde hem echter na enige dagen in, met de zware beschuldiging dat Jakob zijn goden had gestolen. Jakob wist van niets en gaf toestemming dat Laban zijn hele hebben-en-houwen mocht doorzoeken. Er werd niets gevonden. Laban kon zijn beschuldiging niet hardmaken. Nu was het tijd voor Jakob om al zijn opgekropte gevoelens Laban voor de voeten te werpen. Laban hield de eer aan zichzelf, door te zeggen dat volgens zijn mening niet alleen de afgod gestolen was, maar dat in feite al Jakobs bezittingen van hem

gestolen waren. De hoogopgelopen gemoederen kwamen tot bedaren, en beiden maakten een verbond.

Het Boek des Oprechten

In het Boek des Oprechten hoofdstuk 31, wordt de geschiedenis beschreven van Jakob bij Laban, en op welke wijze Laban hem er tussen heeft genomen. Jakob heeft het bedrog niet door gehad en meende stellig dat hij Rachel had gekregen ter vrouw. Jakob heeft geduldig gewacht en kreeg na 14 jaren de mogelijkheid om Laban terug te slaan, hem op legale wijze te ontnemen wat hij Jakob onrechtmatig had onthouden. Jakob werd hierin gesteund en voorgelicht door Jahweh en Zijn boodschappers. Deze zogenaamde 'slimme-misdaad' is de enige vorm die écht wordt beloond door Jahweh! Jakob verkreeg er zeer veel have en goed door.

We zien tenslotte uit het verhaal van Jakob en Laban in het Boek des Oprechten, en ook in de Bijbel, dat de zonen van Laban een aardje hadden naar hun vaartje en aan Jakob hun afgunst toonden. Jakob zag dat hun gezichten niet meer open en eerlijk naar hem gericht stonden, maar dat er achter zijn rug om werd geponeerd dat Jakobs bezittingen en verworvenheden in feite aan hun vader toekwam. Zij benijdden Jakob en lieten dat duidelijk blijken. Jahweh verscheen aan Jakob nadat hij er weer 6 jaar dienstwerk op had zitten en zei hem te vertrekken naar zijn ouderlijk tehuis. Jakob realiseerde zich dat Laban hem niet zonder meer zou laten gaan, maar dat er een zware confrontatie zou ontstaan. Laban zou hem gewetenloos zónder zijn vrouwen en bezittingen wegsturen. Jakob besloot in overleg met zijn vrouwen om er stilletjes vandoor te gaan, hoewel dat ook risico's met zich bracht, daar Laban zeker een achtervolging zou ondernemen. Toch leek dit Jakob de enige en beste weg om in te slaan. Op een geschikt moment, toen Laban zijn schapen aan het scheren was, is Jakob met al zijn goed en have ervan door gegaan. Laban kwam terug en zag tot zijn verbazing dat Jakob met de Noorderzon met zijn dochters en bezit vertrokken was. Laban was geschokt. Wat nu? Er achteraan en Jakob een lesje leren! Laban haalde na enige dagen Jakob in en zei

tegen hem: Waarom heb je dit gedaan, om mij te bedriegen? In het Hebreeuws staat een woord dat erop wijst dat Laban Jakob beschuldigde dat hij diens hart had gestolen.

Gilead

Laban was echter in een droom des nachts door Jahweh voorgelicht dat hij Jakob geen kwaad mocht doen, en dat hij Jakob diende te laten gaan. Het laat zich gemakkelijk indenken dat Laban met tegenzin aan deze hem opgelegde eis van Jahweh gehoorzaamde. Met tegenzin maakte Laban een verbond met Jakob en maakten zij een steenhoop ter getuigenis, die door Jakob 'Gilead' werd genoemd. Rachel had een afgodsbeeldje gestolen, en dat zat Laban ook heel hoog. De dief werd echter niet achterhaald. Laban kon als man ook zijn (krokedillen-) tranen nog wel laten gaan. Tijdens het afscheid van Jakob, zijn dochters en kleinkinderen huilde Laban tranen met tuiten.

Labans verraad aan Ezau (volgens het Boek des Oprechten)

53. Jakob en Laban offerden een offerande op het gebergte, en zij aten bij de hoop, en zij overnachtten op het gebergte, en Laban stond 's morgens vroeg op, en hij weende met zijn dochters en hij kuste hen, en hij keerde terug naar zijn plaats.

54. Hij haastte zich en stuurde zijn zoon Beor die 17 jaren oud was, met Abichorof de zoon van Uz, de zoon van Nahor, en met hen waren tien mannen.

55. Ze gingen haastig en passeerden Jakob op de weg. Ze gingen langs een andere weg naar het land Seir.

56. En zij kwamen tot Esau en zeiden tot hem: Aldus zegt uw broer en verwant, uw moeders broer Laban, de zoon van Betuël, zeggende:

57. Hebt u gehoord wat uw broer Jakob mij heeft aangedaan, die eerst naakt en barrevoets tot mij kwam, en die ik tegemoet ging, en die ik in mijn huis bracht met ere, en die ik groot maakte, en die ik mijn twee dochters tot vrouwen gaf en bovendien twee mijner dienstmaagden.

58. God zegende hem vanwege mij, en hij nam buitengewoon toe, en had zonen en dochters en dienaressen.

59. Hij heeft ook een onmetelijke veestapel en herders, kamelen en ezels, ook zilver en goud in overvloed; en toen hij zag dat deze rijkdom toenam toen verliet hij mij terwijl ik mijn schapen ging scheren, en hij stond op en vluchtte in het geheim.

60. En hij laadde zijn vrouwen en kinderen op kamelen, en leidde al zijn vee en zijn bezittingen weg die hij in mijn land had verkregen. Hij richtte zijn hoofd om naar zijn vader Isaäk in het land Kanaän te gaan

Jakob ontmoet Ezau

61. Hij liet mij niet toe om mijn dochters en hun kinderen te kussen, en ontvoerde mijn dochters alsof zij met het zwaard waren gevangen genomen. Ook stal hij mijn godenbeelden en vluchtte.

62. Nu heb ik hem verlaten in het gebergte van de beek Jabbok, hem en allen die bij hem behoren; hij komt niets tekort.

63. Indien het uw wens is om naar hem toe te gaan, ga dan en daar zult u hem vinden, en u kunt met hem doen wat uw ziel verlangt. Labans boodschappers kwamen Esau al deze dingen vertellen.

64. Esau hoorde al de woorden van Labans boodschappers, en zijn woede laaide op tegen Jakob, en hij dacht aan zijn haat, en zijn woede brandde in hem.

Laban was een man van lage moraal. Hij moest en zou Jakob te pakken nemen. Hij mocht dat zelf niet doen van JHWH via een droom, maar via verraad zou hij het Ezau wel laten uitvoeren. Achter de rug van Jakob om informeerde hij Ezau over zijn broer Jakob en gooide benzine op een oud smeulend vuurtje. Ezau ontbrandde en verzamelde snel een leger van 400 man en trok naar Jakob toe. Hij werd door JHWH in de lure genomen, doordat er vier ruitermachten op hem af kwamen stormen, die veel sterker waren dan hij. Ezau leefde in de waan dat dit een militair optreden was van zijn broer Jakob. Ezau kneep hem als een oude dief en durfde Jakob vanaf dat moment geen strobreed in de weg te leggen. Indien JHWH vóór ons is, wie zal dan nog tégen ons zijn?

Nabal was een tweede Laban

Nabal kan terecht een tweede Laban worden genoemd. Niet alleen vanwege zijn naam, wanneer men de letters omdraait, maar ook vanwege zijn karakter. Zijn knechten bestempelden hem als een Belialsman, en zijn vrouw Abigaïl beaamde dat en beleed tegenover David dat haar man inderdaad een Belialsman was. Zij kon het weten, en de knechten eveneens. Zij hadden dagelijks met Nabal te maken, die een heel welvend herdersvorst was.

Abichail ontmoet david

Hoe kwam hij aan zijn grote bezit?

En wat maakte zijn rijkdom van hem? Hij zal vermoedelijk zijn bezit op dezelfde wijze als Laban hebben verkregen, door middel van exploitatie en keiharde eisen te stellen aan zijn knechten. Zijn bezit maakte hem groot in eigen ogen, zodat hij vanuit de hoogte ging spreken. Hij werd ongenaakbaar, en voelde zich onaantastbaar. Hij sprak zelfs harde dingen over David en zijn mannen, waarvan hij wist of kon weten dat David zijn herders en kudden had beschermd. Zijn eigen vrouw noemde hem echter een grote dwaas, wat typerend zelfs in zijn naam verborgen ingesloten zat.

De hedendaagse Laban/Nabal - Jakob verhouding

Vandaag de dag zijn de over ons gestelde machten in veel opzichten te vergelijken met Laban en Nabal. Regeringen, ambtenaren, instellingen, men kan er zich dagelijks groen en geel aan ergeren. Wij als volk leven over het algemeen als Jakob. In het bedrijfsleven heerst wel concurrentie, maar globaal genomen proberen zakenlieden nog wel eerlijk te zijn en een goede naam op te bouwen. Wanneer je als zakenman of zakenvrouw, of zelfs als particulier, te maken krijgt met de zeer vele regelgevingen en de ambtenaren die de naleving ervan dienen te controleren, wordt men soms lamlendig van hun handelswijze. De ambtenarij mist so-wie-so de werkwijze en levenslust van het bedrijfsleven. Wanneer zakenlui dezelfde mentaliteit aan de dag zouden leggen als de ambtenaren, zou men binnen de kortste tijd failliet zijn.

Wij hebben in Oost-Europa gezien waartoe het communisme de mensen bracht. Er werd weinig of niets gepresteerd. Toen de Berlijnse muur viel, ging het plotseling met grote stappen voorwaarts.

Over het algemeen genomen zijn b.v. belastingambtenaren en douaniers heel vervelend, achterdochtig, om zoveel mogelijk van ons te plukken. Wij dienen indien mogelijk ervoor te zorgen dat wij zo weinig mogelijk veren hebben, zodat er niet veel te plukken valt. Men ziet alle belastingbetalers aan als potentiële of daadwerkelijke fraudeurs. Het hele ambtenaren korps moet ontlast worden van de enorme hoeveelheid regelgevingen. De ambtenaren moeten van het bedrijfsleven nog veel leren, om niet allerlei machtstructuren op te bouwen. De rijken (het grootkapitaal) gebruiken o.a. de ambtenarij om er beter van te worden. Dat werkt de regelevingen in de hand, waarmee men ons in een machtssysteem drukt, in plaats van in een leefbare samenleving. Men kan echter ook in het zakenleven de nodige Labans en Nabals tegenkomen, die de Jakobs uitbuiten waar zij maar enigszins kunnen. Met veel pluimstrijkende woorden en met een ongelooflijke inhaligheid zullen zij handelen en zich aan u voorstellen. Wees op uw hoede, want met geraffineerde keiharde technieken zullen zij u contractueel willen binden. Grote maatschappijen, bankinstellingen, verzekeringsmaatschappijen en dergelijke koppelen hun klanten via contracten aan zich vast. De meeste mensen kennen de kleine lettertjes in hun contracten niet, die hen juist fataal kunnen worden in tijd van nood. Denk aan de meeste boeren en landbouwers, die momenteel door de grote jongens als Cargill en Monsanto, Shell en anderen voor een 'hongerloon' kunnen ploeteren van 'smorgens vroeg tot 'savonds laat, zie onze brochure 425. Zie tevens de boeken van Herman Verbeek over het boerenbestaan.

In de brief van Jakobus waarschuwt hij voor deze lieden en organisaties, die het loon verkorten, zie Jakobus 5:

1 Welaan nu, gij rijken, weent en huilt over uw ellendigheden, die over u komen.

2 Uw rijkdom is verrot, en uw klederen zijn van de motten gegeten geworden;

3 Uw goud en zilver is verroest; en hun roest zal u zijn tot een getuigenis, en zal uw vlees als een vuur verteren; gij hebt schatten

vergaderd in de laatste dagen.

4 Ziet, het loon der werklieden, die uw landen gemaaid hebben, welke van u verkort is, roept; en het geschrei dergenen, die geogst hebben, is gekomen tot in de oren van den Heere Sebaoth.

5 Gij hebt lekkerlijk geleeft op de aarde, en wellusten gevolgd; gij hebt uw harten gevoed als in een dag der slachting.

6 Gij hebt veroordeeld, gij hebt gedood den rechtvaardige; en hij wederstaat u niet.

Wij zien het ook vandaag de dag dat vele rijken zich netals Nabal onaantastbaar wanen en vanuit de hoogte hard spreken en hun bevelen uit doen gaan. Zij zijn zelfs voor hun eigen vrouwen en voor hun personeel niet vriendelijk en meegaand. Iedereen moet voor hen buigen. Overall zien zij winst uit te slaan. Hoogmoedig, ijdel, in wezen kleinzielig, maar hard en meedogenloos kunnen zij leven en handelen.

Wat mag of kan men er zelf tegen doen indien men een man heeft die een dergelijk leven leidt, of wanneer men een baas heeft die je uitbuit?

Het N.T. geeft daarvoor een heel ander advies dan het O.T., nl. dat men maar stilletjes moet blijven en het oordeel aan JHWH moet overlaten. In het O.T. zien wij echter dat JHWH de mensen die alzo verdrukt worden aanmoedigd, zelfs instructies geeft, om een tegen-'misdaad' te beginnen, die heel succesvol zal zijn. De passages in het N.T. die de mensen passief of lijdelijk willen doen zijn, zijn volgens sommigen door ene Calpurnius Piso erin geschreven, om de slavendienst en slavenhandel van die tijd te kunnen doen voortgaan. De slaven moesten maar genoeg nemen met hun harde heren en niet in opstand komen. Men schilderde de slaven een hemelleven voor in het hiernamaals. Hoe zij in het tegenwoordige leefden zou er dan niet veel toe doen. Dat berust op pure exploitatie, uitbuiting en misleiding.

Wij kunnen niets anders lezen in het O.T. dan dat het geoorloofd is om actie te ondernemen tegen uitbuitende lieden of organisaties, en geen lijdelijke houding aan te nemen. Zoals JHWH Jakob rijkelijk beloofde voor zijn tegen-actie', en hem zelfs voorlichting daarin vertrekte in zijn vakgebied, alzo mogen wij van Hem ons heil verwachten in de strijd tegen het onrecht. Een mens hoeft niet over zich heen te laten lopen!

Een Afrikaans spreekwoord luidt: Slim vang sy baas.